

Nr 441.

Av herr **Hage**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 202, angående upplåtande till aktiebolaget Porjus' smältverk av rätt att inom utmälet Valerius å Luossavaara malmfält bryta viss mängd malm.

Uti en den 14 i denna månad avgiven, till jordbruksutskottet hänvisad proposition nr 202 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att på de villkor, som av Kungl. Maj:t i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen angivna grunder bestämmas, må till aktiebolaget Porjus' smältverk upplåtas rätt att inom utmälet Valerius å Luossavaara malmfält bryta intill 10,000 ton kvarts och kvartshaltig järnmalm, dock ej för tid efter utgången av år 1920.

Uti en denna dag i första kammaren av herr Asplund framburen motion har föreslagits en förändring uti nämnda, i propositionen angivna grunder, avseende att bolaget skulle kunna beviljas ifrågasatt rätt, icke på sätt av Kungl. Maj:t föreslagits för ett år i sänder, utan på en gång för hela den tid, i ansökan begärts, således intill utgången av år 1920, eller, om detta ej kan bifallas, att bolaget må äga rätt att avhämta den inom den medgivna upplåtelsetiden lösbrutna malmen och kvartsen från brytningsplatsen även efter denna tids utgång intill slutet av år 1920.

Dessutom har sagda motionär framhållit, att Kungl. Maj:t genom ett föregående riksdagsbeslut medgivits en generell rätt att för brytning å kronomark upplåta icke iumutningsbara mineralfyndigheter, till vilka kvarts är att hänföra, till enskilda för en tid av högst tio år samt att, vad den kvartshaltiga järnmalmen i Luossavaara beträffar, Kungl. Maj:t redan torde äga rätt, att på grund av den mellan svenska staten och Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag m. fl. träffade, av riksdagen godkända överenskommelsen, vari inginge uteslutande nyttjanderätt för staten under 30-årsperioden 1908—1937 till Luossavaara malmfält, låta bryta eller själv bryta och försälja malm från i avtalet inbegripna utmål, dock icke för annat ändamål än för järn- eller stältillverkning i Sverige, även utan att riksdagen i varje särskilt fall behövde höras, vilket skulle

kunna tänkas vålla sådan tidsutdräkt, att i vissa fall uppkomsten av ett på Luossavaaramalm baserat förädlingsverk skulle kunna högst väsentligt försvåras, om t. ex. en för starten nödvändig högkonjunktur skulle försittas. Slutligen föreslås, att Kungl. Maj:t må medgivas rätt att använda genom försäljning från Luossavaara av malm eller andra inmutningsbara ämnen influtna medel i den mån sådant kräves till anordningar för gruvdrift därstädes.

Under återopande av vad i nämnda motion och därvid fogade utredning anförts, får jag hemställa,

att riksdagen ville i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 202

dels medgiva, att Kungl. Maj:t må äga till aktiebolaget Porjus' smältverk upplåta rätt att inom utmålet Valerius i Luossavaara malmfält bryta intill 10,000 ton kvarts och kvartshaltig järnmalm, dock ej för tid efter utgången av år 1920, samt på de villkor, som i propositionen angivits med den förändring, att upplåtelse må på en gång kunna ske för hela nämnda tid eller, om detta ej kan bifallas, att bolaget må äga rätt att avhämta den inom medgiven tid lösbrutna kvartsen och malmen inom utgången av år 1920;

dels förklara, att enligt riksdagens uppfattning, Kungl. Maj:t äger rätt att i enlighet med bestämmelserna uti mellan staten och Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag m. fl. år 1907 träffad överenskommelse angående statens dispositionsrätt till Luossavaara malmfält, utan riksdagens vidare hörande, intill utgången av år 1937 låta bryta eller själv bryta och för förädling inom landet försälja malm från Luossavaara samt i mån av behov till anordningar för gruvdriften använda därvid influtna medel.

Stockholm den 28 april 1917.

Ernst Hage.